

OBSAH

ÚVOD 9

TEORETICKÁ VÝCHODISKA

1. ZÁKLADNÍ POJMY

SOCIÁLNÍ PATOLOGIE A DEVIACE 13

1.1 Sociální deviace a sociální patologie 13

1.2 Sociální patologie z pohledu vědních disciplín 16

1.3 Souhrn 18

2. NORMALITA A ABNORMALITA

2.1 Norma a konformita 19

2.2 Vymezení normality, vybraná pojetí 21

2.3 Souhrn 26

3. ZDROJE A PŘÍČINY

SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ A DEVIACE 27

3.1 Etiologie sociálně patologických jevů a chování 27

3.2 Teorie zdrojů sociální patologie 29

3.3 Souhrn 40

PROBLEMATIKA ZÁVAŽNÝCH SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ

4. AGRESIVITA A NÁSILÍ

4.1 Vymezení agresivity a násilí
z pohledu sociální patologie 45

4.2 Druhy agresivity 47

4.3 Příčiny agresivity a násilí 50

4.4 Sociální aspekty spojené s agresivitou a násilím 53

4.5 Prevence a možnosti eliminace agresivity 57

4.6 Souhrn 58

5. SUICIDÁLNÍ JEDNÁNÍ	61
5.1 Úvod do problematiky suicidality	62
5.2 Motivace suicidálního jednání	66
5.3 Způsoby provedení suicidia	67
5.4 Příčiny suicidálního jednání	72
5.5 Postoj společnosti, možnosti řešení a prevence suicidality	80
5.6 Sebepoškozování	84
5.7 Souhrn	86
6. ZNEUŽÍVÁNÍ PSYCHOAKTIVNÍCH LÁTEK	87
6.1 Psychoaktivní látky	88
6.2 Poruchy vyvolané v souvislosti se zneužíváním psychoaktivních látek	90
6.3 Faktory zvyšující pravděpodobnost rozvoje závislosti na psychoaktivních látkách	95
6.4 Závislost a škodlivé užívání alkoholu	99
6.5 Závislost a škodlivé užívání vybraných nealkoholových látek	104
6.6 Sociální důsledky, možnosti léčby a prevence	116
6.7 Souhrn	122
7. NÁVYKOVÉ A IMPULZIVNÍ PORUCHY	125
7.1 Společné charakteristiky návykových a impulzivních poruch	126
7.2 Příčiny vzniku návykových a impulzivních poruch	127
7.3 Jednotlivé návykové a impulzivní poruchy	128
7.4 Důsledky návykových a impulzivních poruch	135
7.5 Možnosti léčby návykových a impulzivních poruch	136
7.6 Souhrn	137
8. SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY SPOJENÉ S PROSTŘEDÍM RODINY	139
8.1 Rodina jako zdroj vzniku a rozvoje sociálně patologických jevů	140
8.2 Poruchy ve výchově a funkcích rodinného prostředí	141
8.3 Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte (syndrom CAN)	145
8.4 Psychická deprivace v dětství	148

8.5 Rizikové faktory a sociální důsledky nevhodného působení rodiny	149
8.6 Souhrn	152
9. KRIMINALITA A DELIKVENCE	155
9.1 Vymezení pojmů kriminalita a delikvence	156
9.2 Faktory zvyšující pravděpodobnost vzniku a rozvoje kriminálního a delikventního chování	157
9.3 Osobnostní charakteristiky delikventů	163
9.4 Typologie delikventní subkultury	166
9.5 Penitenciární proces a jeho zvláštnosti	172
9.6 Možnosti práce s delikventními jedinci	188
9.7 Práce se specifickými skupinami odsouzených	194
9.8 Účinnost terapie práce s odsouzenými	197
9.9 Souhrn	200
Použitá literatura	203
Rejstřík	215